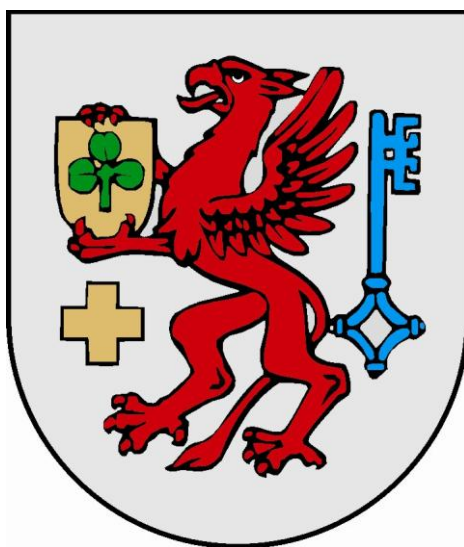

***Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
na 2013 rok***

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	2
---------------------------	----------

Rozdział I

Diagnoza stanu problemów alkoholowych oraz zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej w Gminie Trzebiatów	3
---	----------

Rozdział II

Podstawowe cele Programu, sposoby realizacji oraz wskaźniki osiągnięcia celów	11
--	-----------

Rozdział III

Zadania własne Gminy	15
-----------------------------------	-----------

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie	19
--	-----------

Rozdział V

Postanowienia końcowe.....	20
-----------------------------------	-----------

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie na 2013 rok, zwany w dalszej części Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program jest kontynuacją zadań realizowanych w 2012 roku i latach poprzednich. Jego realizacja wymaga budowania lokalnej koalicji wspierającej i organizującej działania różnych instytucji i organizacji, a także osób fizycznych zajmujących się problematyką alkoholową. Ważnym kierunkiem polityki władz gminy jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących oraz zwiększenie zasobów radzenia sobie z tymi problemami. Zmniejszanie występowania problemów alkoholowych wymaga strategii zapobiegania (koncentrującej się na osobach, które jeszcze nie piją, ale znajdują się w grupie ryzyka rozwoju problemów alkoholowych) i strategii interwencji (mającej na celu zachęcenie do leczenia lub zmiany sposobu życia tych, którzy piją dużo, często lub w warunkach, które zagrażają zdrowiu, życiu lub mieniu).

Program, podobnie jak latach ubiegłych, realizowany jest w oparciu o cztery podstawowe zasady, których treść i zakres odpowiada potrzebom i możliwościom miasta i gminy:

- 1) globalność – co oznacza, iż Program dotyczy wielu grup społecznych w gminie;
- 2) dynamiczność – co oznacza, iż oparty jest na elastyczności doborów celów dla poszczególnych grup adresatów, nie stanowi zbioru „sztywnych zasad”, lecz stawia na inwencję twórczą i inicjatywę realizatorów Programu;
- 3) terminowość – Program planowany jest na określony czas realizacji;
- 4) terytorialność – Program dotyczy ściśle określonego obszaru.

Konstrukcja merytoryczna niniejszego dokumentu jest oparta na diagnozie problemów alkoholowych, która przeprowadzona została w czerwcu 2009 roku, stąd wyznaczone do realizacji działania są adekwatne do potrzeb mieszkańców i warunków lokalnej rzeczywistości.

ROZDZIAŁ I
DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE
DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ
W GMINIE TRZEBIATÓW

Realizacja celów związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego zdiagnozowania tychże problemów w skali naszej gminy. Przeprowadzenie badań monitoringowych oraz opracowanie mapy problemów społecznych, w tym także problemów alkoholowych w gminie Trzebiatów zostało zlecone profesjonalnej jednostce badawczej, która sporządziła „Diagnozę Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Trzebiatów” na podstawie dokonanej analizy danych udostępnionych przez poszczególne instytucje oraz badań ankietowych realizowanych w szkołach i sondy ulicznej z udziałem mieszkańców Trzebiatowa. Badania przeprowadzano w miesiącach maj-czerwiec 2009 roku.

I. ALKOHOL W ŻYCIU DOROSŁYCH POLAKÓW

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, **problemy związane z alkoholem** mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie, dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych są przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej

Gmina Trzebiatów liczy 16530 mieszkańców¹, z czego ok. 67 % to osoby w wieku produkcyjnym. W naszej gminie wiodącym problemem społecznym jest bezrobocie, które od wielu lat utrzymuje się na wysokim poziomie (stopa bezrobocia dla powiatu gryfickiego w październiku 2012 roku wynosiła 22,2 %, w grudniu każdego roku zazwyczaj jest wyższa o 1-2 pkt procentowych). 58% mieszkańców uważa, że bezrobocie jest najważniejszym problemem społecznym.² Zarówno wśród przyczyn, jak i skutków bezrobocia wskazuje się na alkoholizm.

Skala problemów alkoholowych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec alkoholu, wiedzy na temat zagrożeń wynikających z picia, a także wielkości spożycia napojów alkoholowych.

➤ **Jak mieszkańcy miasta spostrzegają skalę problemów alkoholowych?**

- a) Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 45% badanych. Dodając do tego narkomanię (4 miejsce – 36% wskazań), uzyskujemy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany oczyma dorosłych mieszkańców Trzebiatowa. Młodzież widzi to podobnie: narkomania jest na drugim miejscu (52%), a alkoholizm na trzecim (50%).
- b) Prawie połowa ankietowanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

➤ **Czego mieszkańcy miasta oczekują od swoich przedstawicieli w samorządzie?**

- a) 90% badanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych. W tym kryje się między innymi odpowiedź na pytanie, po co potrzebny jest rzetelny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- b) Zdecydowana większość badanych chce utrzymania a nawet podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych. Za tą drugą opcją opowiada się 57% dorosłych i 15% uczniów. Oczywiście związane z tym decyzje podejmowane są na innym szczeblu, jednak powyższe fakty pokazują, że **w Trzebiatowie istnieje dobra atmosfera do realizacji lokalnych działań profilaktycznych i terapeutycznych.**

¹ Stan na 31 grudnia 2012 roku.

² Podczas badań przeprowadzonych w 2005 roku, aż 77% wskazało bezrobocie na pierwszym miejscu problemów społecznych.

- c) Większość badanych (60%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinny odprowadzać do kasy miasta pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli przez to alkohole byłyby nieco droższe.

➤ **Jak przedstawia się skala problemów alkoholowych w Trzebiatowie?**

- a) Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA co piąty mieszkaniec miasta uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście, lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy, bowiem:
- 350-500 osób uzależnionych od alkoholu,
 - 650-850 osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych,
 - 650-850 dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych,
 - 850-1200 osób pijących szkodliwie, ale nie uzależnionych,
 - 900-1150 ofiar przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

➤ **Dynamika problemów alkoholowych. Pozytywne i negatywne zmiany.**

- a) Na pytanie: „Czy Pana/i zdaniem osoby dorosłe oraz młodzi ludzie (poniżej 18 roku życia) piją obecnie mniej, więcej czy tyle samo, co przed 10 laty”, mieszkańcy Trzebiatowa nie dostrzegają tendencji spadkowej. Wśród dorosłych: 52% nie widzi zmian, 48% dostrzega tendencję wzrostową. Wyraźnie potwierdziła się natomiast opinia o wzroście spożycia alkoholu przez młodych ludzi. Tak uważa zdecydowana większość mieszkańców miasta (91%).
- b) Aż 70% badanych mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.
- c) Zdecydowanie zmniejsza się picie alkoholu w pracy i tolerancja kadry kierowniczej dla takich zachowań.
- d) Zmieniają się preferencje alkoholowe. Napoje spirytusowe są zastępowane napojami o niskiej zawartości alkoholu.
- e) 69% badanych wiedziałoby gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
- f) Wzrasta także zaufanie do działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 2/3 badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.

➤ **Jaką rolę w animacji tych wszystkich pozytywnych zmian mają działania lokalne?**

- a) Zdaniem badanych mieszkańców Trzebiatowa – bardzo dużą. Docenia to więcej niż co trzecia z osób badanych. Duże znaczenie ma również edukacja społeczna prowadzona przez media, promocja zdrowego stylu życia oraz zmiany w obyczajowości.

II. ALKOHOL A MŁODZIEŻ

Wielkość spożycia alkoholu przez młodych ludzi zdeterminuje w przyszłości ogólny stan zdrowia społeczeństwa. Alkohol zaburza zdolność uczenia się – w związku z czym zbyt wczesne rozpoczynanie picia staje się bardzo często przyczyną trudności i niepowodzeń w nauce. Wywołując w sposób sztuczny stany emocjonalne alkohol powoduje hamowanie rozwoju emocjonalnego i opóźnienie dojrzewania nastolatków.

Picie alkoholu przez młodych ludzi powoduje także bezpośrednie szkody indywidualne i społeczne. Jest ono przyczyną ryzykownych zachowań. Jak pokazują dane statystyczne, wzrasta liczba nieletnich sprawców a także nieletnich ofiar przestępstw. W związku ze słabo ukształtowaną strukturą układu nerwowego młodzi ludzie cechują się słabszą tolerancją na alkohol. Powoduje to, iż nawet niewielkie dawki mogą wywołać niekontrolowane zachowania. Szybsza jest także droga do uzależnienia się. Jak twierdzą eksperci, alkohol jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa u osób w wieku 15-21 lat, znacznie przewyższając pod tym względem szkody związane z narkotykami.

Podstawą diagnozy zachowań związanych z alkoholem i problemów alkoholowych wśród młodzieży są badania ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży ze szkół gminie Trzebiatów. Badaniem objęto uczniów, w następujących przedziałach wiekowych:

- klasy VI szkół podstawowych
- klasy III gimnazjalne
- klasy II szkół pogimnazjalnych

Otrzymane wyniki poddano analizie statystycznej i merytorycznej.

➤ **Zagrożenie młodzieży problemami alkoholowymi**

- a) Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 7% uczniów zaś wśród drugoklasistów ze szkół ponadgimnazjalnych nie ma abstynentów. Dla porównania, 48% dzisiejszych dorosłych mieszkańców Trzebiatowa podaje, że nie znało smaku alkoholu przed 18-tym rokiem życia (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia po alkohol sięgnęło 23% dorosłych. Potwierdza się więc teza o wzroście zachowań ryzykownych wśród

młodzieży. Co gorsza picie młodzieży przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem. 56% 15-latków piło alkohol w ciągu ostatniego miesiąca. To samo dotyczy ponad 3/4 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

- b) Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż wódce.
- c) Uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się. Pijanych było już sześciu na dziesięciu uczniów klasy III gimnazjum i 79% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- d) Co czwarty uczeń gimnazjum i połowa uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu.
- e) Niepokojąco wygląda także analiza motywów picia. Wielu młodych ludzi sięga po alkohol już nawet nie po to, aby się zabawić czy rozerwać, lecz traktując picie jako lekarstwo na problem i smutki. Skraca to drogę do uzależnienia, nie daje bowiem możliwości realnego zmierzenia się z problemami.

➤ **Na ile postawy dorosłych wpływają na zachowania alkoholowe młodzieży?**

- a) W co czwartym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem byli dorośli – najczęściej rodzice.
- b) Jednocześnie 39% uczniów było świadkiem przykrej sytuacji w życiu rodzinnym spowodowanej przez alkohol.
- c) Młodzi ludzie nie mają też problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 38% uczniów klasy III gimnazjum kupowało samodzielnie alkohol.
- d) Gdy zapytamy gdzie młodzież najczęściej spożywa alkohol, to okaże się, że w domu, na dyskotecę, w kawiarni. A co w tym czasie robią dorośli?

III. BADANIA GKRPA - MŁODZIEŻ A UŻYWKI

Warto także przytoczyć wyniki badań przeprowadzonych we wrześniu 2011 roku przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie. Badaniem objęto próbę 27% z populacji uczniów klas I i III gimnazjalnych (łącznie 153 uczniów) w wieku od 12 do 17 roku życia. A oto ważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań:

- a) 73% badanych uczniów chociaż raz spróbowało alkohol.
- b) Najczęstszym alkoholem, po jaki sięgają młodzi ludzie jest piwo.
- c) 25% spośród pijącej młodzieży chociaż raz w życiu upiło się.

- d) Niepokojąca jest informacja, że 21% młodych ludzi nie ma problemu z samodzielnym kupieniem alkoholu.
- e) Na pytanie „Czy kiedykolwiek sprzedawca w sklepie poprosił Cię o dowód osobisty, gdy chciałeś kupić alkohol” aż 60% odpowiedziało „nigdy”.
- f) Zadaliśmy także pytanie o dostępność alkoholu. Aż 46% młodych respondentów uważa, że łatwo jest nieletniemu kupić alkohol w naszej gminie. Najczęściej przy tym wskazują na sklepy wiejskie, osiedlowe oraz festyny.
- g) Młodzi mieszkańcy wskazali także w ankiecie, co ich zdaniem mogłoby zmniejszyć skalę używania przez nich używek. Na pierwszym miejscu wymieniają większe zaangażowanie rodziców w wychowanie, w tym częstsze rozmowy rodziców z dziećmi (48%). Na kolejnym miejscu stawiają zaostrzenie prawa (38%) oraz organizację czasu wolnego (35%). Niemało badanych wskazało także na częstsze i skuteczniejsze działania policji (24%), większy nadzór nauczycieli, wychowawców i pedagogów szkolnych (22%) oraz większą liczbę programów profilaktycznych w szkołach (20%).

Od wielu lat podejmujemy działania mające na celu zmniejszenie wyżej wskazywanych problemów alkoholowych. **Gminny system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** opiera się na ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz corocznie uchwalanym przez Radę Miejską Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który wytycza główne działania ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz działania zmierzające do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu. A oto stan naszych zasobów:

IV. STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zakres problemowy	Formy działań	Dane liczbowe w latach:				NARZĘDZIA POMOCNE W REALIZACJI
		2009	2010	2011	2012	
DZIAŁANIA INTERWENCYJNO-MOTYWACYJNE I POMOCOWE	liczba założonych „Niebieskich Kart”	42 (Policja) 7 (OPS)	28 (Policja) 9 (OPS)	38 (Policja) 21 (OPS, Zespół Inter.)	46	- działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego przy GKRPA (prawnik, psycholodzy, terapeuci psychoterapii uzależnień)
	wszczęte postępowania w sprawie znęcania się nad rodziną, podejrzani o popełnienie przestępstwa znęcania nad rodziną	24 16 podejrz.	11 8 podejrz.	23 21 podjecz.	27 8 podejrz.	- finansowanie terapii podtrzymującej dla osób uzależnionych - prowadzenie grupy wsparcia dla uzależnionych
	liczba interwencji domowych	Brak danych z KP	Brak danych z KP	319	448	- prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie
	rodziny z problemem alkoholowym objęte pomocą społeczną	116 , w tym 121 osób	59 , w tym 73 osoby	78 , w tym 80 osób	123 w tym 126 osób	- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
	wnioski o objęcie leczeniem odwykowym	70	54	77	44	- działalność 2 grup samopomocowych „AA” - edukacja społeczna poprzez materiały edukacyjne, propagowanie kampanii społecznych: „Niebieska Linia”,
	wydane opinie lekarza biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	44	35	48	30	
	wnioski skierowane do sądu wobec osób podejrzanych o uzależnienie	38	33	47	30	
	postanowienia sądu orzekające obowiązek leczenia odwykowego	31	25	30	21	
	zmotywowani do pojęcia leczenia odwykowego lub uczęszczania na mitingi „AA”	14	21 , w tym 9 - leczenie stacjonarne	26 , w tym 8 - leczenie stacjonarne	18 , w tym 3 - leczenie stacjonarne	
	konsultacje i porady udzielone w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, w tym:	787	873	1142	1385	
	1. uzależnieni od alkoholu	171	208	400	590	
	2. współuzależnieni	379 (w tym 22 dzieci)	284 (w tym 26 dzieci)	466 (w tym 31 dzieci)	519 (w tym 21 dzieci)	
	3. uzależnieni od narkotyków	26	42	44	26	
	4. współuzależnieni	28	22	33	21	
	5. ofiary przemocy w rodzinie	66 (w tym 26 dzieci)	159 (w tym 23 dzieci)	68 (w tym 15 dzieci)	66 (w tym 10 dzieci)	
	6. osoby z innymi trudnościami życia	132	158	131	163	

ALKOHOL I ZDROWIE	pacjenci poradni odwykowej, w tym: 1. uzależnieni 2. współuzależnieni	34 3	40 2	32 3	brak danych	- współpraca z placówkami odwykowymi (OTUA SPZZOZ Gryfice, WOTUiW Stanomino, PTUUiW Stanomino)
	uzależnieni leczeni stacjonarnie	15	20	24	19	- edukacja społeczna poprzez materiały edukacyjne
NIETRZEŻWOŚĆ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH A PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA	nietrzeźwi dorośli podejrzani o popełnienie przestępstw	brak danych z KP 2 (Straż Miejska)	brak danych	111	674	- działania prewencyjne Straży Miejskiej w zakresie przestrzegania przepisów o zakazie spożywania alkoholu w określonych aktach prawnych miejscach
	wnioski skierowane do sądu grodzkiego dot. wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu na drogach publicznych, bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu oraz ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	28 (Policja) 6 (Straż Miejska)	30 (Policja) 5 (Straż Miejska)	39 (Policja) 7 (Straż Miejska)	238 (Policja) 0 (Straż Miejska)	- stosowanie przepisów uchwały w sprawie wprowadzenia zakazu spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w określonych miejscach, położonych na terenie gminy Trzebiatów
	nietrzeźwi zatrzymani w policyjnej izbie zatrzymań do wytrzeźwienia	27	20	13	brak danych	- edukacja publiczna poprzez materiały edukacyjne
	mandaty karne nałożone przez Straż Miejską za wykroczenie polegające na spożywaniu alkoholu w miejscu niedozwolonym	60	55	119	54	
	pouczenia Straży Miejskiej w związku z w/w	52	20	31	51	
RYNEK ALKOHOLOWY	punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych, w tym: 1. gastronomiczne 2. handlowe	101 28 74	103 34 69	94 32 62	160 (z sezonowymi) 64 96	- j/w
	wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu, w tym: 1. do 4,5% oraz piwa 2. od 4,5% do 18% 3. pow. 18% 4. jednorazowe 5. catering	155 69 39 29 18 ---	209 88 56 47 15 3	141 62 37 28 14 ---	327 (z sezonowymi) 136 102 89 11	

ALKOHOL A MŁODZIEŻ	stwierdzona przez KP nietrzeźwość wśród nieletnich	12	3	15	12	- wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych i naprawczych wśród uczniów (m.in. grupa socjoterapeutyczna dla uczniów CKZ) - programy profilaktyczne dla rodziców, m.in. „Szkoła dla rodziców” - zapewnienie dzieciom i młodzieży wolnego czasu (działalność 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, skupiających ok. 130 wychowanków oraz świetlic przy szkołach skupiających ok. 80 wychowanków) - zapewnienie szkoleń kadry pedagogicznej
	nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw, z czego: w związku z alkoholem	28 -	35 -	35 -	98 -	

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE CELE PROGRAMU, SPOSOBY REALIZACJI ORAZ WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW

Opierając się na analizie problemów alkoholowych w Gminie Trzebiatów, określa się podstawowe **cele** niniejszego Programu:

CEL I. Podniesienie jakości leczenia, rehabilitacji i działań zmierzających do ograniczania szkód zdrowotnych

Sposób realizacji:

- 1) Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej.
- 2) Wspieranie działalności zakładów leczenia odwykowego w zakresie realizacji ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
- 3) Wspieranie działalności środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych.

- 4) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób związanych z profilaktyką i terapią uzależnień.
- 5) Edukacja społeczna na temat sytuacji i czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym i rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależniania się.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba przeprowadzonych konsultacji i porad, zajęć i warsztatów terapeutycznych, liczba uczestników,
- liczba pacjentów uzależnionych i ich rodzin korzystających z programów terapeutycznych,
- liczba pacjentów, którzy po ukończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok,
- liczba osób uzależnionych zobowiązanych do podjęcia leczenia,
- liczba działających stowarzyszeń abstynenckich oraz grup samopomocowych,

CEL II. Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych podejmowanych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny wywołanych używaniem alkoholu

Sposób realizacji:

- 1) Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 2) Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”
- 3) Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 4) Tworzenie bazy danych o miejscach pomocy dla ofiar przemocy.
- 5) Wspieranie stowarzyszeń i grup środowiskowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 6) Rozwijanie różnych form pomocy opiekuńczo-wychowawczej i socjoterapeutycznej dla dzieci z grupy ryzyka, w szczególności z rodzin alkoholowych (placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego).
- 7) Prowadzenie działań wspierających dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, a także dla ofiar przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk skierowanych do organów ścigania,
- liczba prowadzonych postępowań karnych oraz spraw karnych w sądzie dotyczących przemocy w rodzinie,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie pomocy ofiarom przemocy,
- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz dzieci korzystających z tej formy pomocy,
- liczba placówek leczenia odwykowego, ośrodków interwencji kryzysowej prowadzących programy przeciwdziałania przemocy,
- liczba udzielonych konsultacji przez poszczególnych specjalistów w ramach działalności Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego.

CEL III. Zmniejszanie rozmiarów i zapobieganie spożywaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności alkoholu przez dzieci i młodzież

Sposób realizacji:

- 1) Wspieranie placówek oświatowych w rozwijaniu działań profilaktycznych adekwatnych do potrzeb szkolnego programu profilaktycznego.
- 2) Wspieranie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
- 3) Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- 4) Wspieranie innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki uzależnień, opracowywanych i realizowanych przez nauczycieli na terenie szkół.
- 5) Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę uzależnień.
- 6) Wspieranie akcji, imprez i innych przedsięwzięć promujących zdrowy i trzeźwy styl życia.
- 7) Prowadzenie kampanii edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień.
- 8) Wspieranie dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i innymi patologiami społecznymi.

- 9) Organizacja cyklu interdyscyplinarnych spotkań przedstawicieli placówek oświatowych, policji, pomocy społecznej i innych mających na celu skoordynowanie działań profilaktycznych, naprawczych i interwencyjnych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- wydatki ponoszone na profilaktykę uzależnień;
- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktyki,
- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego i uczestników zajęć w tych placówkach,
- liczba innowacyjnych profilaktycznych programów szkolnych opracowanych i realizowanych przez nauczycieli oraz liczba uczniów objętych tymi programami,
- liczba przeszkolonych osób realizujących zadania profilaktyczne,
- liczba i rodzaj zajęć związanych z tworzeniem dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników tych zajęć,
- liczba kampanii, akcji oraz imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia oraz ilość osób w nich zaangażowanych.

CEL IV. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie problematyki alkoholowej

Sposób realizacji:

- 1) Organizacja otwartych konkursów ofert na realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.
- 2) Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli społeczności lokalnej zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze.
- 3) Stała współpraca z instytucjami w zakresie podejmowania wspólnych działań wynikających z Programu.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ilość organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Trzebiatów,
- ilość zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym,
- ilość instytucji zaangażowanych w realizację niniejszego Programu.

CEL V. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym

Sposób realizacji:

- 1) Rozpoznawanie zjawiska w zakresie nieprzestrzegania warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw.
- 2) Podejmowanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
- 3) Wizytowanie placówek, co do których złożono wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie lokalizacji.
- 4) Edukacja właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- 5) Udział w prowadzonych kampaniach ogólnopolskich promujących przestrzeganie przepisów w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba interwencji policji i straży miejskiej w sprawach zakwalifikowanych jako naruszenie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- liczba przeprowadzonych kontroli punktów ze sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem zasad i warunków sprzedaży określonych w ustawie,
- liczba ujawnionych przypadków sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- liczba wydanych opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie warunków usytuowania punktów ze sprzedaż napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA WŁASNE GMINY

I. W ramach ustawowego zadania: „zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu”:

1. Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w tym zapewnienie konsultacji i porad prawnika, psychologa, terapeuty,

2. Działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w DPS Jaromin – dofinansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego przy DPS Jaromin (konsultacje terapeutyczne i grupa wsparcia),
3. Obsługa administracyjno-techniczna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Dofinansowanie i organizacja szkoleń zwiększających kompetencje osób pomagających osobom uzależnionym,
5. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych (program terapii poszpitalnej „after care”, programy pomocy psychologicznej realizowane przy GKRPA, grupy wsparcia, inne),
6. Motywacja osób uzależnionych do dobrowolnego podjęcia leczenia,
7. Gromadzenie materiałów dowodowych o osobach uzależnionych,
8. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi i uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin,
9. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez zespół biegłych: psychologa i psychiatrę,
10. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Gryficach o zastosowanie wobec osób uzależnionych obowiązku leczenia.

II. W ramach ustawowego zadania: *„udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie”*:

1. Podejmowanie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. poprzez wspieranie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych,
2. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie (współuzależnieni, ofiary przemocy),
3. Organizowanie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych: w Chomętowie, w Sadlnie, w Trzebuszu, w Jarominie, w Robach,
4. Udostępnienie bezpłatnych porad terapeutycznych, psychologicznych i prawnych w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla rodzin z problemem alkoholowym i ofiar przemocy w rodzinie,
5. Dofinansowanie i organizacja szkoleń, warsztatów i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania osobom współuzależnionym oraz ofiarom przemocy.

III. W ramach ustawowego zadania: „*prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych*”:

1. Organizowanie, finansowanie lub dofinansowanie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne,
2. Organizowanie, finansowanie lub dofinansowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców (w szczególności z zakresu domowej profilaktyki uzależnień),
3. Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
4. Organizowanie, finansowanie lub dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą,
5. Organizowanie, finansowanie lub dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych ,
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi mająca na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów,
7. Organizowanie dla dzieci i młodzieży oraz dofinansowanie konkursów, pokazów oraz różnych form zajęć służących poznaniu zagrożeń związanych z uzależnieniami i propagujących zdrowy styl życia,
8. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszury, ulotki, plakaty),
9. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez organizację i wspieranie kampanii edukacyjnych, imprez i akcji bezalkoholowych (konkursy o tematyce uzależnień, happeningi, festyny trzeźwościowe, pikniki, debaty lokalne itp.),
10. Prowadzenie w ramach współpracy z policją działalności na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (dystrybucja materiałów edukacyjnych),
11. Przeprowadzenie diagnozy stanu problemów społecznych Gminy Trzebiatów.

IV. W ramach ustawowego zadania: „wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych”:

1. Wsparcie lokalowe, edukacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
2. Powierzanie wykonywania zadań wynikających z niniejszego Programu lub wspieranie takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji,
3. Zapewnienie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swojej pracy z osobami z problemami uzależnień.

V. W ramach ustawowego zadania: „podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego”:

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (w zakresie objętym ustawą oraz zezwoleniem),
2. Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących ustawowy zakaz sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt lub pod zastaw,
3. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne mające na celu zapoznanie społeczeństwa z prawnymi regulacjami z zakresu problematyki alkoholowej.

VI. W ramach ustawowego zadania: „wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej”: Wspieranie realizacji Gminnej Strategii Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2013 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez działania mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TRZEBIATOWIE

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie przysługuje wynagrodzenie wg następujących zasad.

1. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe miesięczne w wysokości 340 zł brutto.
2. Pozostałym członkom Komisji, z wyjątkiem określonym w ust. 3 niniejszego rozdziału, przysługuje wynagrodzenie brutto:
 - 1) za udział w posiedzeniu Komisji – w wysokości 60 zł za jedno posiedzenie,
 - 2) za udział w posiedzeniu w sprawie opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń – w wysokości 10 zł za jedno posiedzenie, o ile wnioski nie są opiniowane na posiedzeniu, o którym mowa w pkt 1,
 - 3) za sporządzenie dokumentacji dotyczącej procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, określonej uchwałą nr 1/2009 Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dnia 21 grudnia 2009 roku w sprawie *opracowania procedury zobowiązania do leczenia odwykowego oraz przyjęcia dokumentacji stosowanej w tej procedurze* :
 - a) 40 zł za wypełniony protokół z rozmowy z osobą zgłoszoną do Komisji celem objęcia leczeniem odwykowym,
 - b) 30 zł za wypełniony protokół z rozmowy z wnioskodawcą,
 - c) 30 zł za wypełniony protokół z rozmowy ze świadkiem,
 - 4) za przeprowadzenie kontroli w punkcie sprzedaży alkoholu – w wysokości 20 zł za jeden skontrolowany punkt,
 - 5) za przeprowadzenie kontroli merytorycznej zadania publicznego realizowanego przez organizację pozarządową – w wysokości 30 zł za jedną kontrolę,

3. Sekretarzowi Komisji za prowadzenie dokumentacji związanej z posiedzeniami Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 80 zł za jedno posiedzenie.
4. Wynagrodzenia, o których mowa w ust. 2, należne będą wówczas, gdy poszczególne czynności potwierdzone zostaną właściwą dokumentacją (protokołem, formularzem z przeprowadzonej rozmowy z osobą zgłaszającą, ze świadkiem, z osobą zgłoszoną, potwierdzoną listą obecności na posiedzeniu).
5. Przeprowadzanie poszczególnych czynności przez członków Komisji wymaga uzgodnienia z Przewodniczącym Komisji. Wynagrodzenie nie przysługuje w przypadku, gdy czynność przeprowadzona została bez wcześniejszego uzgodnienia, o ile nie była uzasadniona szczególną potrzebą.
6. Wynagrodzenia wypłacane będą w okresach miesięcznych, w terminie do 10 dni po zakończeniu miesiąca, na podstawie zbiorczych list wypłat.
7. Listy wypłat wymagają zatwierdzenia przez Przewodniczącego lub w razie jego nieobecności - Zastępcę Przewodniczącego Komisji.
8. W przypadku delegowania członka Komisji poza granice Trzebiatowa, przysługują diety i zwrot kosztów przejazdów na zasadach określonych w przepisach dotyczących zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.
9. Wypłata należności, o której mowa w ust. 8 następuje na podstawie polecenia wyjazdu służbowego wydanego przez Burmistrza Trzebiatowa.

ROZDZIAŁ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

A. EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja stanowią niezbędne elementy każdego programu, gdyż dają możliwość oceny efektów realizowanych zadań oraz podstawę do ewentualnej modyfikacji

programu. Monitoring realizowany będzie poprzez gromadzenie informacji związanych z wykonywaniem poszczególnych działań. Zaplanowano dla każdego z celów zbiór informacji o charakterze uniwersalnym, które będą przekazywane przez realizatorów zadań.

Na podstawie analizy gromadzonych danych, głównie w ramach monitorowania realizacji poszczególnych zadań, dokonywana będzie ewaluacja, to jest ocena stopnia realizacji Programu. Prowadzona ewaluacja jako ocena sposobu wdrażania poszczególnych elementów Programu realizowana będzie w formie raportu rocznego.

Raport zawierający wnioski z realizacji Programu stanowić będzie podstawę do sporządzenia projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na kolejny rok.

B. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Uświadomienie zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków używania alkoholu,
- 2) Wzrost liczby osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich,
- 3) Wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz pomocy osobom uzależnionym.

C. REALIZACJA PROGRAMU

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Urząd Miejski w Trzebiatowie,
2. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawartych w niniejszym Programie prowadzi Inspektor ds. przeciwdziałania uzależnieniom przy współudziale Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Realizację niniejszego Programu wspierają osoby, instytucje rządowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe, zajmujące się edukacją, sportem, kulturą, pomocą społeczną, bezpieczeństwem, ochroną zdrowia, przeciwdziałaniem patologiom społecznym,
4. Realizacja poszczególnych zadań w ramach niniejszego Programu nastąpi w trybie określonym w przepisach szczególnych.

D. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą przede wszystkim z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

E. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu ujmuje się corocznie w budżecie Gminy w dziale 851- *ochrona zdrowia*, rozdział 85154 – *przeciwdziałanie alkoholizmowi*,
2. Dysponentem w/w środków jest Burmistrz Trzebiatowa, który w celu realizacji zadań określonych w niniejszym Programie określa szczegółowy harmonogram zadań oraz preliminarz wydatków do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.

F. SPOSOBY KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

Rada Miejska dokonuje ostatecznej oceny działalności służb zajmujących się realizacją ustawy oraz Programu na podstawie:

- rocznego sprawozdania Burmistrza Trzebiatowa z realizacji zadań określonych niniejszą uchwałą,
- rocznego sprawozdania Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej z kontroli pod względem rzetelności i prawidłowości rachunkowej.